

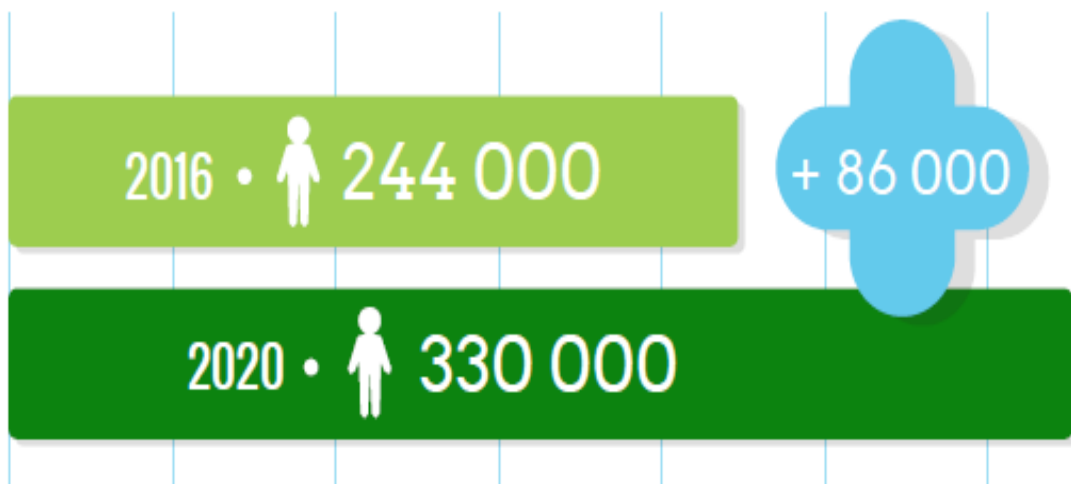
Kumppanuutta kotouttamiseen

Maahanmuuttojohtaja Sonja Hämäläinen
Työllisyys- ja yrittäjyysosasto



Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Suomeen muutetaan, mutta myös poismuutto on vilkasta. Vuonna 2030 puoli miljoonaa ulkomaan kansalaista => kotoutumisen merkitys kasvaa

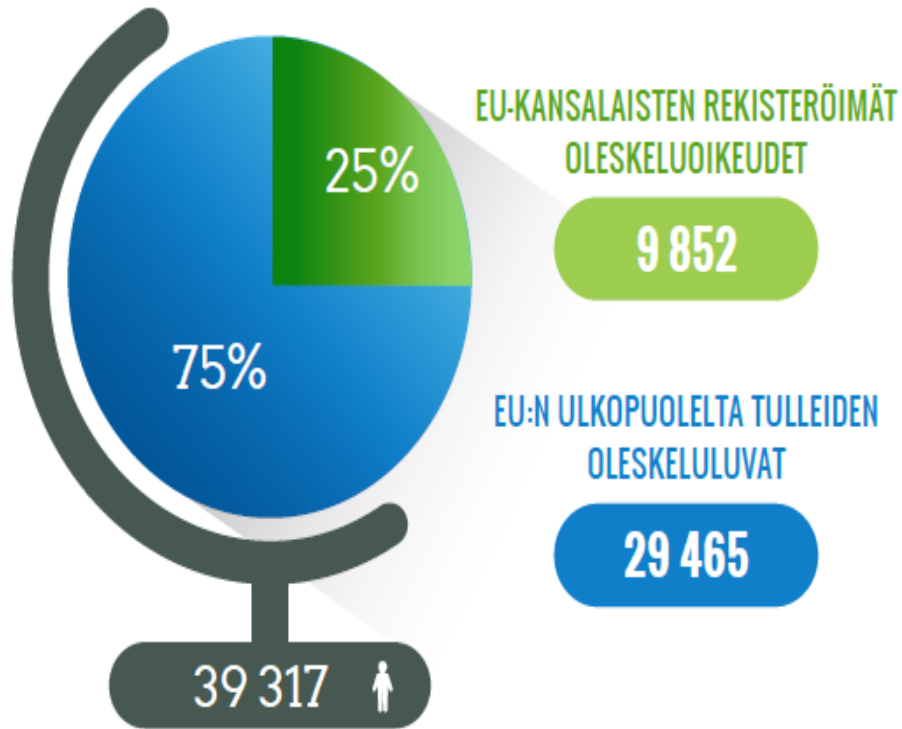


Vuoden 2016 lopussa Suomessa asui noin 244 000 ulkomaan kansalaista. Määrän arvioidaan vuoteen 2020 mennessä kasvavan noin **330 000** henkilöön.

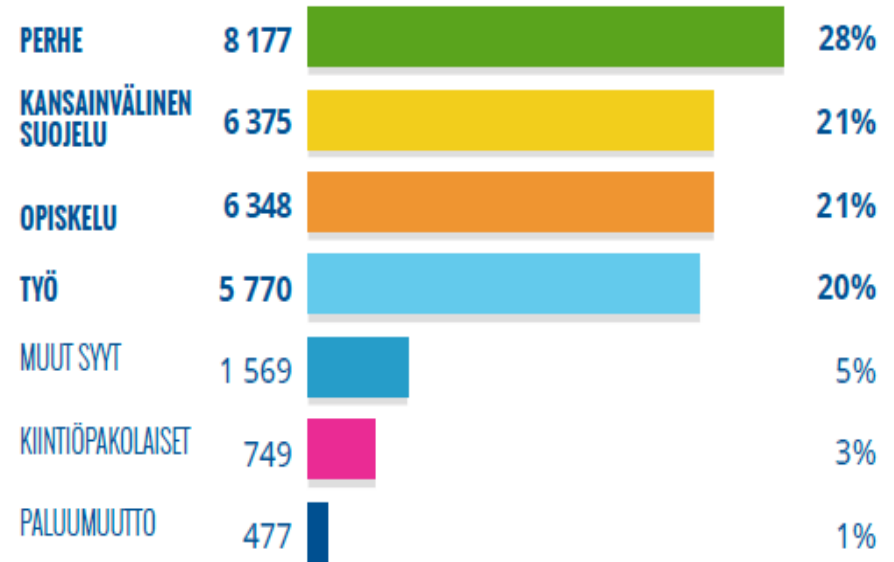


Arviolta **20 %** maahanmuuttajista muuttaa pois Suomesta muutaman vuoden jälkeen.

Suomeen muutetaan perheen, opiskelun ja työn vuoksi, sekä pakolaisina



Vuonna 2016 EU:n ulkopuolelta tulleille myönnetyt oleskeluluvat maahanmuuton perusteiden mukaan:

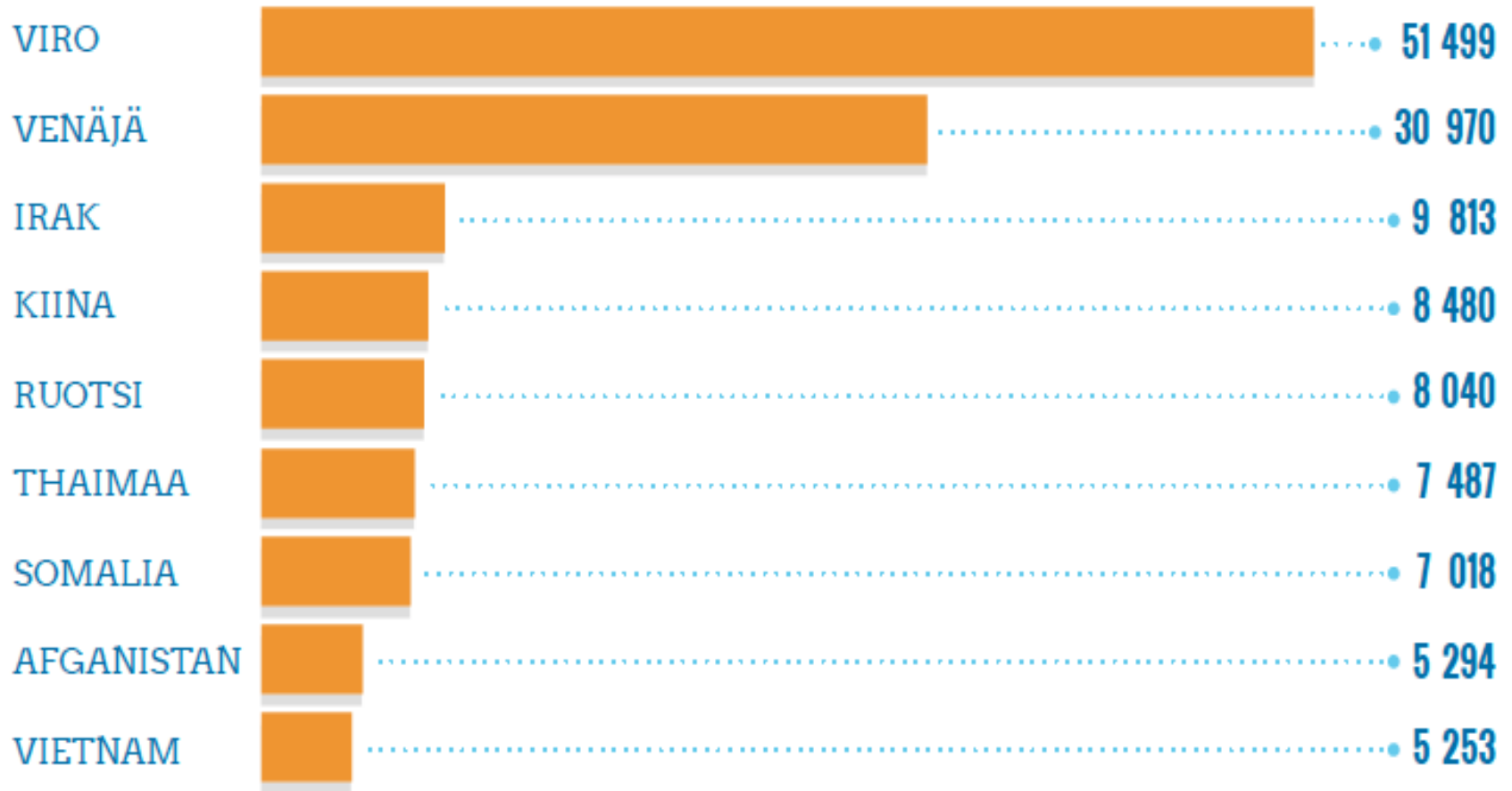


Ensimmäiset oleskeluluvat ja -oikeudet 2016 - määrät ja perusteet

Suomeen muutetaan pääosin lähialueilta



Ulkomaan kansalaiset 2016



Laki kotoutumisen edistämisestä: lausuntopalaute



1) Kotouttamisen yhteensovittaminen muiden politiikka-alojen kanssa kannatettavaa. Samoin monialainen kehittäminen.

- Kotouttamisen valtavirtaistamista ja kytkemistä osaksi aluekehitystä ja maakunnan ja kunnan yleistä suunnittelua kannatetaan kaikissa lausunnoissa.
- Järjestöjen, elinkeinoelämän, maahanmuuttajien ja muiden toimijoiden vahva mukaan ottaminen kotouttamisen suunnitteluun kannatettavaa

2) Eri toimijoiden vastuuta tulee täsmentää

- Maakunnan ja kunnan välinen tehtävänjako kotouttamisessa jää liian epäselväksi. Haasteena monialaisen yhteistyön ja palveluiden yhteensovittamisen varmistaminen.

3) Palveluiden saatavuus, tasalaatuisuus ja yhdenvertaisuus eri alueilla

- Sote- ja kasvupalvelujen hajautuminen useampien palveluntarjoajien hoidettavaksi voi vaikeuttaa palvelujen saatavuutta ja etenkin maahanmuuttajien ohjautumista tarkoituksenmukaisimpaan palveluun. Edellyttää vahvaa ohjausta ja neuvontaa.
- Digitaaliset palvelut eivät sovellu monelle maahanmuuttajille etenkin maahanmuuton alkuvaiheessa.
- Kotoutumisen rahoitus myös maakunnan sote- ja kasvupalveluissa turvattava.

4) Kuntaan ohjaaminen

- Yksinkertaistamista ja vastuiden selkiyttämistä kannatetaan, huolta korvausten riittävydestä

5) Yksintulleet lapset ja perheet

- Perheen sekä lasten ja nuorten kotoutumiseen liittyviä tekijöitä on huomioitu lakiluonnoksessa hyvin. Perheellä on tutkitusti suuri merkitys yksilön sopeutumisessa uuteen yhteiskuntaan.
- Esitykseen sisältyvät lainsäädännölliset tarkennukset parantavat erityisesti yksin tulleiden lasten asemaa.

Hallituksen tavoite: nopeammin koulutukseen ja työhön



▪ Yleistä

- Ei one size fits all ratkaisua: taustaan ja osaamiseen perustuvat polut työmarkkinoille ja yrittäjyyteen, ml kv opiskelijat
- Oleellista osaamisen tunnistaminen, kasvattaminen ja kohtaaminen, ei maahantulon peruste

▪ Toimenpiteet

- Lisätään maahanmuuttajien osaamisen tunnistamista ja ohjausta
 - valmistelu käynnissä yhteistyössä OKM
- Lisätään kotoutumiskoulutuksen työelämälähtöisyyttä
 - ohjeistus ja opetussuunnitelmat uudistettu 4/2016
- Nopeutetaan siirtymiä ammatilliseen koulutukseen
 - valmistelu käynnissä yhteistyössä OKM
 - joustavasti VOS- ja TEM-rahoitteinen ammatillinen kotokoulutus työvoimakapeikkoaloille käynnissä Uudellamaalla
- Suunnataan koulutusta työvoimakapeikkoaloille: ammatilliset koto-koulutukset, SIB, näyttötutkintojen laajentaminen ja lisääminen, ammatillinen koulutus
 - käynnissä
- Nopeutetaan tutkintojen tunnustamista ja kehitetään korkeasti koulutettujen pätevoitymiskoulutusta (mm. vastuukorkeakoulu-malli)
 - valmistelu käynnissä yhteistyössä OKM

Tavoite: nopeammin koulutukseen ja työhön



Kokeillaan uusia työllistymistä nopeuttavia malleja: 'Koto-SIB'

- Nopean työllistymisen kokeilu, jossa yhdistetään työllistyminen ja koulutus uudella tavalla: kotoutumiskoulutus ja ammatilliset sisällöt yhdistetään työssä oppimiseen kokeiluun osallistuvissa työpaikoissa
- Tavoitteena n. 2 500 maahanmuuttajan työllistyminen 6 kk kuluessa kokeiluun osallistumisen alkamisesta
- Kokeilun kesto 2016-2019 vuosikohortein
- Rahoitus vaikuttavuusinvestoinnilla
 - Kokeilu rahoitetaan yksityisellä sijoittajarahalla, mm. EIF sijoittanut 10 milj€
 - Vaikuttavuuden mittaaminen: työllistymisen johdosta valtiolle kertyneet verotulot vs. säästynyt työmarkkinatuki
- Mahdollinen tuotonmaksu 2020 eteenpäin, mikäli valtiolle kertynyt kokeilun johdosta säästöä
- Kokeilu käynnistynyt loppuvuodesta 2016: ensivaiheessa mukana henkilöstöpalveluyrityksiä, teollisuuden- kuljetus-, kaupan, rakennus- ja puhtaanapitoalan yrityksiä (mm Valmet)
- Neuvottelut eri alojen ja yritysten kanssa jatkuvia

Kumppanuusohjelma



- **Tavoitteena vahvat, systemaattiset ja strategiset kotouttamisen kumppanuudet**
 - Valtakunnalliset järjestöt, alueelliset järjestöt, maahanmuuttajajärjestöt ym.
 - Yritykset, elinkeinoelämä
 - Valtiolliset, maakunnalliset, kunnalliset toimijat
 - ETNO
 - Uskonnolliset yhteisöt
 - Jne

- **Linkitys valtion kotouttamisohjelman valmisteluun**
 - Mitä voimme yhdessä tehdä: kumppanit mukaan valmisteluun sekä kärkein että toimenpiteiden määrittämisen osalta

- **Vuosittaiset kumppanuusteemat? Valtakunnalliset / alueelliset kumppanuusteemat?**
 - ei yksinomaan 'kuulemisia kun jotain valmistellaan' tai 'kumppanuusohjelmapaperi' vaan aitoa yhteistä suunnittelua